

A jövő tudósai – huszonötödször

Tisztelt Olvasó!

A kutatók utánpótlásával – fiatal tudósokkal foglalkozó melléklet „jubileumi” huszonötödik számában a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács elnökeként is igen nagy örömmel ajánlom az olvasónak a Tanács májusban megválasztott alelnökeinek, *Balogh László, Havass Miklós, Paksics János és Szendrői Péter*, valamint a Tanács által felügyelt Magyar Géniusz Integrált Tehetségsegítő Program projekt menedzsere, *Bajor Péter* írását a tehetséggondozás aktuális kérdéseiről. Ezután *Farkas Anikó* ad új szempontokat a *Magyar Tudomány* 2009. augusztusi számában *Vázsonyi Ottó* által írt vitaindítóhoz a határon túli magyar diákok itthoni tehetséggondozásáról. Végezetül *Sulyok Katalin*, a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács újonnan megválasztott titkára ismerteti a

A NEMZETI TEHETSÉGSEGÍTŐ TANÁCS A TEHETSÉGUTÁNPÓTLÁS SZOLGÁLATÁBAN

A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács

A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács a magyar tehetséggondozás legjobb hagyományait ápoló civil szervezetek összefogásaként jött létre 2006-ban (www.tehetssegpont.hu). A már 26 szervezetet tömörítő egyesület célja egyeztetett, közös munkával elősegíteni a tehetségek felismerésének, kiválasztásának, segítségének, ök és mestereik elismerésének különböző

PNAS (*Proceedings of the National Academy of Sciences of the USA*) 2009 júniusában megjelent cikkét, amelyben a szerzők a nők kisebb „tudományos tehetségével” kapcsolatos előítéleteknek a nők tényleges tudományos teljesítményére vonatkozó visszafogó hatását bizonyítják. Ennek az „önbeteljesítő előítéletnek” a csökkentése a cikk tanulsága szerint még az eddig gondoltnál is sokkal fontosabb a nőkben rejlő tudományos tehetség kellő kibontakoztatása érdekében. Kérjük, ha a nők tudományban betöltött helyzetével vagy az ifjú kutatókkal kapcsolatos témában bármilyen vitázó megjegyzése vagy javaslata lenne, keresse meg a melléklet szerkesztőjét, Csermely Pétert az alábbi email-címen.

Csermely Péter
az MTA doktora,
csermely@eok.sote.hu

formáit, az ezeket oktató programokat; a tehetséges fiatalok kapcsolatépítését, önszerveződését, és társadalmi felelősségvállalását. A Tanács független szervezet, amely munkájában koordináló, irányt mutató, esetenként szervező feladatokat lát el. A Tanács állandó lehetőséget ad arra, hogy a hazai és határon túli magyar tehetségsegítéssel foglalkozó civil szervezetek egyeztessék álláspontjukat, hazai és külföldi példák tanulmányozásával, szakmai fórumok megszervezésével, támogatási lehetőségek megszerzésével, új támogatási formák átgondolásával, valamint pályázatok kiírásával segítsék, alakítsák a magyar tehetséggondozás rendszerének további fejlődését.

A Tanács alapelve, hogy lényegében mindenki tehetséges: az egyéni tehetség más és más, és sokszor még csak szunnyadó képesség formájában mutatkozik. Célunk felkelteni a fiatalokban a belső motivációt tehetségük kibontására, lendületet adni az elismerésre méltó teljesítmény eléréséhez, ezzel elérni azt, hogy minél több honfitársunkban kialakuljon a *flow* kiváltotta boldogság elérésének képessége, a fontosság tudata, és a felelősség érzete, ezzel növelve a társadalmi harmóniát, és ezen keresztül az ország sikereit.

Mivel a személy formálódásában, a tehetség kibontakozásában alapvető szerepe van az anyanyelvnek, a Tanács természetszerűleg ösztönözti, határokon átvéelő tevékenységet fejt ki. Központi gondolata a sokszínűség, a bátor kezdeményezések bátorítása. Ezért is épít a hagyományosan gazdag eredményeket felmutató egyházi tehetséggondozásra, a már magyar márkaként nyilvántartott tehetséggondozó mozgalmakra (mint amilyen például a magyar matematikai iskola bölcsőjeként funkcionáló *Kömal*), valamint az újszerű próbálkozásokra. E hagyományokra támaszkodva törekszik arra, hogy egy, a nyelvterületet lefedő, hálózatszerűen működő Tehetségpont Hálózatot szervezzen meg (2009 októberében már százhatvan Tehetségpont működött).

Miután a Tanács tevékenysége jelentősen kiterjedt, kiemelt kérdésként (mintegy leendő *best practice*-ként) szervezi meg a tanácson belüli munkamegosztást, kulcsszerepet szánva az őszinte demokratizmusnak, kooperációnak és a morális tisztaságnak.

A Magyar Géniusz Integrált Tehetségsegítő Program

A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács eddigi munkájának (az Országgyűlés által 2008-ban és a kormány által 2009-ben elfogadott Nemzeti

Tehetség Program és Nemzeti Tehetség Alap mellett) egyik legnagyobb eredménye az volt, hogy az Új Magyarország Fejlesztési Terv egyik operatív programjaként kezdeményezte, és kidolgozta a Magyar Géniusz Integrált Tehetségsegítő Program tervezetét, s azt sikerült is elfogadtatni a döntéshozó szervekkel. Ennek eredményeképpen több mint egymilliárd forintos kerettel ez a pályázati program is megjelent az elmúlt évben, illetve a második eleme a közelmúltban (TÁMOP-3.4.4./A-08/1, valamint -3.4.4./B-08/1.). A Program szervezését a Tanács látja el. Ez a program a magyar tehetséggondozás fejlesztéséhez eddig soha nem látott perspektívákat nyit meg. A kidolgozást megelőző helyzetelemzés egyértelműen mutatta, hogy a nagyon értékes hazai tehetséggondozó hagyományok mellett vannak gyenge pontjai is ennek a munkának. A főbb hiányosságok: nagyon egyenetlen tartalmilag és területileg is a tehetséggondozó tevékenység; nem működnek rendszerben a programok, így nagyon sok fiatal kimarad ezekből a lehetőségekből; nincs korrekt módszertana a programokba való beválogatásnak; hiányoznak a programok szisztematikus értékelésének szempontjai is stb.

Ezen hiányosságok megszüntetése érdekében a Magyar Géniusz Integrált Tehetségsegítő Program célul tűzte ki az átfogó szakmai módszertani fejlesztést, amely biztosítja az iskolán kívüli tehetségsegítés támogatásának egységes alapelvek és célok szerinti megvalósítását. Ennek keretében egy országos civil bázisú tehetségsegítő hálózatot igyekszik kiépíteni, amely az oktatási folyamatban kidolgozott, és az iskolán kívüli tehetségsegítő kezdeményezések összekötésével és kibővítésével, a tehetséges fiatalok önszerveződésének támogatásával új lehetőségeket teremt a hazai tehetséggondozás átfogó fejlesztéséhez. Ki-